

RÅDETS DIREKTIV 2004/80/EF
af 29. april 2004
om erstatning til ofre for forbrydelser

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 308,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Et af Det Europæiske Fællesskabs mål er at fjerne hindringerne for den frie bevægelighed for personer og tjenesteydelser mellem medlemsstaterne.
- (2) Domstolen slog i Cowan-sagen ⁽⁴⁾ fast, at når fællesskabsretten tillægger fysiske personer ret til at rejse ind i en anden medlemsstat, må beskyttelsen af vedkommendes integritet i den pågældende medlemsstat på lige fod med landets egne statsborgere og personer, som er bosat på dens område, anses for en uadskillelig bestanddel af den pågældendes ret til at bevæge sig frit. Foranstaltninger, der skal lette erstatning til ofre for forbrydelser, bør være et led i virkeliggørelsen af dette mål.
- (3) På mødet i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999 opfordrede Det Europæiske Råd til, at der blev udarbejdet minimumsstandarder for beskyttelse af ofre for kriminalitet, navnlig for ofrenes adgang til domstolene og tilsvarende organer og deres ret til skadeserstatning, herunder dækning af sagsomkostninger.
- (4) Det Europæiske Råd opfordrede på mødet i Bruxelles den 25. og 26. marts 2004 i erklæringen om bekæmpelse af terrorisme til, at nærværende direktiv blev vedtaget inden den 1. maj 2004.
- (5) Rådet vedtog den 15. marts 2001 rammeafgørelse 2001/220/RIA om ofres stilling i forbindelse med straffesager ⁽⁵⁾. Afgørelsen, som er baseret på afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union, giver ofre for forbrydelser mulighed for at kræve erstatning fra gerningsmanden som led i en straffesag.
- (6) Ofre for forbrydelser i Den Europæiske Union bør have ret til en rimelig og passende erstatning for de skader, de

har lidt, uanset hvor i Det Europæiske Fællesskab forbrydelsen er begået.

- (7) For at lette adgangen til erstatning til ofre for forbrydelser i grænseoverskridende situationer indfører dette direktiv en samarbejdsordning, der bygger på de enkelte medlemsstaters ordninger for erstatning til ofre for forsætlige voldsforbrydelser begået på deres eget område. Der bør derfor forefindes en erstatningsordning i alle medlemsstater.
- (8) De fleste medlemsstater har allerede etableret sådanne erstatningsordninger, en del af dem for at opfylde deres forpligtelser i henhold til den europæiske konvention af 24. november 1983 om erstatning til ofre for voldsforbrydelser.
- (9) Foranstaltningerne i dette direktiv er nødvendige for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål; traktaten indeholder ikke anden hjemmel til vedtagelse end artikel 308, og denne artikel bør derfor anvendes.
- (10) Ofre for forbrydelser vil ofte ikke kunne opnå erstatning fra gerningsmanden, fordi denne ikke har de nødvendige midler til at honorere et domspålæg om erstatning, eller fordi denne er ukendt eller ikke kan retsforfølges.
- (11) Der bør indføres en ordning for samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder for at lette adgangen til erstatning i situationer, hvor forbrydelsen er begået i en anden medlemsstat end ofrets bopælsstat.
- (12) Denne samarbejdsordning skal sikre, at ofre for forbrydelser altid kan henvende sig til en myndighed i deres bopælsstat, og skal mindske de praktiske og sproglige problemer, der opstår i grænseoverskridende situationer.
- (13) I ordningen bør indgå de bestemmelser, som er nødvendige, for at ofre for forbrydelser kan finde frem til de oplysninger, de har brug for for at indgive ansøgning, og for at samarbejdet mellem de implicerede myndigheder kan blive effektivt.
- (14) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der navnlig af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder er anerkendt som generelle principper for fællesskabsretten.

⁽¹⁾ EUT C 45 E af 25.2.2003, s. 69.

⁽²⁾ Udtalelse afgivet den 23.10.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ EUT C 95 af 24.4.2003, s. 40.

⁽⁴⁾ Sag 186/87, Sml. 1989, s. 195.

⁽⁵⁾ EFT L 82 af 22.3.2001, s. 1.

- (15) Målene for dette direktiv, nemlig at lette adgangen til erstatning for ofre for forbrydelser i grænseoverskridende situationer, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne på grund af det grænseoverskridende element og kan derfor på grund af handlingens omfang eller virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (16) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾ —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ADGANG TIL ERSTATNING I GRÆNSEOVERSKRIDENDE SITUATIONER

Artikel 1

Ret til at indgive ansøgning i bopælsstaten

Medlemsstaterne sikrer, at en person, der ansøger om erstatning, i de tilfælde, hvor en forsætlig voldsforbrydelse er begået på en anden medlemsstats område end den, hvor den pågældende har sit sædvanlige opholdssted, har ret til at indgive sin ansøgning til en myndighed eller anden instans i denne sidste medlemsstat.

Artikel 2

Ansvar for udbetaling af erstatning

Erstatningen udbetales af den kompetente myndighed i den medlemsstat, på hvis område forbrydelsen er begået.

Artikel 3

Ansvarlige myndigheder og administrative procedurer

1. Medlemsstaterne opretter eller udpeger en eller flere myndigheder eller andre instanser, i det følgende benævnt »den bistandsydende myndighed«, der er ansvarlig for anvendelsen af artikel 1.
2. Medlemsstaterne opretter eller udpeger en eller flere myndigheder eller andre instanser, i det følgende benævnt »den besluttende myndighed«, der er ansvarlig for at træffe afgørelse om ansøgninger om erstatning.

⁽¹⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

3. Medlemsstaterne tilstræber at begrænse de administrative formaliteter, der kræves opfyldt af en ansøger, til et minimum.

Artikel 4

Oplysninger til potentielle ansøgere

Medlemsstaterne sikrer, at potentielle ansøgere har adgang til væsentlige oplysninger om mulighederne for at ansøge om erstatning på den måde, medlemsstaterne finder hensigtsmæssig.

Artikel 5

Bistand til ansøgeren

1. Den bistandsydende myndighed giver ansøgeren de oplysninger, der er omhandlet i artikel 4, og udleverer de nødvendige ansøgningsformularer på grundlag af den håndbog, der udarbejdes i medfør af artikel 13, stk. 2.
2. Den bistandsydende myndighed giver efter anmodning fra ansøgeren denne generel vejledning og information om, hvordan ansøgningen om erstatning skal udfærdiges, og hvilke bilag der eventuelt skal vedlægges.
3. Den bistandsydende myndighed foretager ingen vurdering af ansøgningen.

Artikel 6

Fremsendelse af ansøgninger

1. Den bistandsydende myndighed fremsender så hurtigt som muligt ansøgningen og eventuelle vedlagte bilag til den besluttende myndighed.
2. Den bistandsydende myndighed fremsender ansøgningen under anvendelse af den i artikel 14 omhandlede standardformular.
3. Det sprog, hvorpå ansøgningen og eventuelle vedlagte bilag skal fremsendes, bestemmes efter artikel 11, stk. 1.

Artikel 7

Modtagelse af ansøgninger

Når den besluttende myndighed har modtaget en ansøgning, der er fremsendt efter artikel 6, sender den så hurtigt som muligt den bistandsydende myndighed og ansøgeren:

- a) navnet på den kontaktperson eller den afdeling, der er ansvarlig for at behandle sagen
- b) en kvittering for modtagelse af ansøgningen
- c) om muligt en foreløbig angivelse af, hvornår der vil blive truffet afgørelse om ansøgningen.

*Artikel 8***Anmodning om supplerende oplysninger**

Den bistandsydende myndighed giver om nødvendigt ansøgeren generel vejledning med hensyn til at efterkomme en anmodning om supplerende oplysninger fra den besluttende myndighed.

Den sender efter anmodning fra ansøgeren efterfølgende så hurtigt som muligt disse oplysninger direkte til den besluttende myndighed, eventuelt med en liste over vedlagte bilag.

*Artikel 9***Høring af ansøgeren**

1. Hvis den besluttende myndighed i overensstemmelse med den lovgivning, som denne er underlagt, beslutter at høre ansøgeren eller en anden person som f.eks. et vidne eller en sagkyndig, kan den kontakte den bistandsydende myndighed med henblik på at få foranstaltet:

- a) at den pågældende høres direkte af den besluttende myndighed i overensstemmelse med den lovgivning, som denne er underlagt, via navnlig telefon- eller videokonference, eller
- b) at den pågældende høres af den bistandsydende myndighed i overensstemmelse med den lovgivning, som denne er underlagt, hvorefter denne myndighed sender et referat af høringen til den besluttende myndighed.

2. Den direkte høring i medfør af stk. 1, litra a), må kun finde sted i samarbejde med den bistandsydende myndighed og kun på frivilligt grundlag, idet den besluttende myndighed ikke har mulighed for at anvende tvangsmidler.

*Artikel 10***Meddelelse af afgørelsen**

Den besluttende myndighed sender i overensstemmelse med den lovgivning, som denne er underlagt, under anvendelse af den i artikel 14 omhandlede standardformular afgørelsen om ansøgningen om erstatning til ansøgeren og den bistandsydende myndighed så hurtigt som muligt efter, at afgørelsen er truffet.

*Artikel 11***Andre bestemmelser**

1. De oplysninger, som myndighederne sender til hinanden i medfør af artikel 6-10, affattes:

- a) på de officielle sprog eller et af de sprog, der anvendes i den medlemsstat, som den myndighed, oplysningerne sendes til, repræsenterer, når dette sprog samtidig er et af fællesskabsinstitutionernes sprog, eller

- b) på et andet af fællesskabsinstitutionernes sprog, som den pågældende medlemsstat har meddelt, at den kan acceptere

med undtagelse af:

- i) den fulde ordlyd af de afgørelser, som den besluttende myndighed har truffet, hvor sproget bestemmes efter den lovgivning, som denne er underlagt
- ii) referater af høringer i medfør af artikel 9, stk. 1, litra b), hvor sproget bestemmes af den bistandsydende myndighed, idet det dog skal være et af fællesskabsinstitutionernes sprog.

2. Tjenester ydet af den bistandsydende myndighed i medfør af artikel 1-10 giver ikke anledning til krav om, at ansøgeren eller den besluttende myndighed skal godtgøre afgifter eller omkostninger.

3. Ansøgningsformularer og alle andre meddelelser fremsendt i medfør af artikel 6-10 fritages for krav om bekræftelse af ægthed og andre lignende formaliteter.

KAPITEL II

NATIONALE ERSTATNINGSORDNINGER*Artikel 12*

1. De regler om adgang til erstatning i grænseoverskridende situationer, som fastsættes ved dette direktiv, bygger på de enkelte medlemsstaters ordninger for erstatning til ofre for forsætlige voldsforbrydelser begået på deres eget område.

2. Alle medlemsstater sikrer, at der i kraft af deres nationale regler forefindes en ordning for erstatning til ofre for forsætlige voldsforbrydelser begået på deres eget område, som garanterer en rimelig og passende erstatning til ofre.

KAPITEL III

GENNEMFØRELSESBESTEMMELSER*Artikel 13***Oplysninger til Kommissionen og håndbog**

1. Medlemsstaterne sender senest den 1. juli 2005 Kommissionen:

- a) en liste over de myndigheder, der er oprettet eller udpeget i medfør af artikel 3, stk. 1 og 2, i givet fald med oplysning om disse myndigheders specielle og stedlige kompetence
- b) meddelelse om det eller de sprog omhandlet i artikel 11, stk. 1, litra a), som disse myndigheder kan acceptere med henblik på anvendelsen af artikel 6-10, og det eller de officielle sprog ud over deres eget, som medlemsstaterne kan acceptere i forbindelse med fremsendelse af ansøgninger i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1, litra b)

- c) de oplysninger, der er tilvejebragt med henblik på artikel 4
- d) formularerne til ansøgning om erstatning.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om enhver senere ændring af disse oplysninger.

2. Kommissionen udarbejder i samarbejde med medlemsstaterne en håndbog med de oplysninger, som medlemsstaterne har fremsendt i medfør af stk. 1, og offentliggør denne på internettet. Kommissionen foranstalter de nødvendige oversættelser af denne håndbog.

Artikel 14

Standardformular til anvendelse ved fremsendelse af ansøgninger og afgørelser

Der udarbejdes senest den 31. oktober 2005 efter proceduren i artikel 15, stk. 2, standardformularer til anvendelse ved fremsendelse af ansøgninger og afgørelser.

Artikel 15

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.
3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 16

Centrale kontaktpunkter

Medlemsstaterne udpeger et centralt kontaktpunkt, der skal

- a) medvirke ved gennemførelsen af artikel 13, stk. 2
- b) fremme tæt samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de bistandsydende og de besluttende myndigheder i medlemsstaterne og
- c) bistå med løsning af problemer, der måtte opstå ved anvendelsen af artikel 1-10.

Kontaktpunkterne mødes regelmæssigt.

Artikel 17

Gunstigere bestemmelser

Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne:

- a) indfører eller opretholder gunstigere bestemmelser til fordel for ofre for forbrydelser eller andre personer, der berøres af en forbrydelse,
- b) indfører eller opretholder bestemmelser om erstatning til ofre for forbrydelser begået uden for deres eget område eller

til andre personer, der berøres af en sådan forbrydelse, på vilkår, som medlemsstaterne selv specifikt fastsætter

for så vidt sådanne bestemmelser er forenelige med dette direktiv.

Artikel 18

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 1. januar 2006, med undtagelse af artikel 12, stk. 2, der efterkommes inden den 1. juli 2005. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at de love og bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv, kun skal gælde for ansøgere, hvis skader er forvoldt ved forbrydelser, der er begået efter den 30. juni 2005.

3. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

4. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 19

Revision

Senest den 1. januar 2009 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 20

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 21

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 29. april 2004.

På Rådets vegne

M. McDOWELL

Formand